

1) רמ"א יו"ד סי' רעו ט"ז

טורא (גם במהרי"ט) [1] ונחל במדרשות לומר (ג) קדיש על אב (כל בו וריב"ט) בשם התומאה וסגרי ובתיי' בגמ' שמכח כלה כתיב' בשם הוהב' וכו' וכו' ונחל דבי אליהו (רנ"א) ע"כ הגו' לומר על אב ואם קדיש במרה י"ב חדש וכן נהגו והספיקו וכו' והספיקו עבדתי' במצותי' שבמה' שפוח' הומו' שמתין' נשמתו לגיהנם ובספיקו ומקדש' זכרתי' סודה' אביו ואמו מן הגיהנם (כל בו בשם הרמ"א) והנה לומר קדיש על האם אע"פ (ד) שהיא מי עדיין אינו בידו למחות לבנו שלא יאמר (ה) קדיש על אמו (ספרות ה רבי"ט ע"פ המנהג) [2] מנהגו להתענות ביום שמת אב או אם (ריב"ט וכל בו ז' ו' א') אמין ואמר (ו) קדיש על אמו עתה י' קדישין ונאמר טעם קדיש אחר והנה טעם אלו לדרוש סי' שמח בו אביו ואמו שמתו א"י

מקום קדיש זו אלה על אב ואם כנגד אב לא בשאר קרובים (ב"ז) ואם אין זכ"ה אב על אביו ואמו לומר אהו קדיש מי שאין לו אב ואם בעד כל מהו ישראל (ספ) ויש מקומות שנהגו ששאר קרובים מותרים קדיש על קרובים כשארין אע"פ על אביהם ואמם ויש מקומות שפילי' על אבליים על אביהם ואמם אומרים שאר קרובים אלא שטעמים שפיר' ביניהם שאין אומרים כל קן קדיש כמו האבליים על אב ואם (מהרי"ט שורש מ"ד) והולכים ככל ע"ז (ח) אחר המנהג ויבדע' טעם מהם קבוע בעיני והאבליים אומרים קדיש פילי' ויש וי"ט (ב"ז) בשם ר"י מקוביני"ט [3] אב לא הגנו להספיק (ד) בשנת וי"ט [4] הוא בהקשרת מהרי"ט) אע"פ שאין אוסר' בדבר אבל בימות החול מי שידוע להספיק יתפלל ויומר מועיל מקדיש יתום ואלו נתקן אלא לקבצים ומי שאינו יודע להספיק כל הפסוק יתפלל למנוח וצ"ל ליון וכו' (ב"ז) והנה שאין אומרים קדיש ותפלה (ד) (יא) רק י"א חמשים (ט) כדי שלא יעשו אביהם ואמם נדעשים כי משפט רשע י"ב חדש

6) חתם סופר יו"ד סי' שמח
האשה ז"ל. אך ג"ל הדנה נהגה הספרדים לקדישים אומרים על האבלים בפה"א ועל כולם עונים הקהל ישרי, והגאון מהר"י יעב"ץ בסידור שלו [בסדר קדיש שאחר עלינו אות ב'] כי איננו מטפל בדיני קדיש, כי נכון מנהג הספרדים שיאמרו כולם בפ"א: וכן אנו נוהגים פה בבית המדרשו דרבננו קדיש דרבנן שאומרים על החבורים האבלים בפ"א, ולפעמים גם בבה"כ בשבש שום לפלול בין האבלים אומרים שניהם ומה בכך. ע"כ נלענ"י יתפשו, אחר שאמרו האבלים כל אחד ואחד ב' קדישים או הקדישי השלישי יאמר השכיר עם עוד אבל א' עמו, ואז אם לא יצייתו האבלים ולא ישימו לזה אזי כופין על מדת סדום. ולענין התפלה אינו יודע למצוא

7) משנה בורה סי' נה ט"ק ד
בלחכות שטורת סימן מח: כששנים או שלשה אומרים קדיש יחד ואחד מקדיש, אם באים כל אחד תוך כדי היבוב, יענה עם הראשון אך עם האחרון אדם יועלה לכולם, ואם יש הפסק, יענה על כל אחד ואחד. אדם עוצר ליידי ספר צריח' אם

10) תשובות הרמ"א סי' קיח
טיעניני' לתווח' לו דעתי' חס' חפשי' שכן כמו יוכל לומר לו קדיש אחי מוטו' מלאך שפוח' דללו צביתו והשכיר לו רבי' והכילו למי' עו"כ. ואלמרח' לו כן וניקש ממני לכרות לו כמכח כדי שיהיה לכן כמו לנאש' ככל מקום אשר יך. ונסת' בלחי' למלחות' רעמו ונסת' גלוי' ומפורסם כשפוח' מטר"ק שכתב' כן כדל"א שיוכל לומר קדיש נמקושו ואף במקום שאר אבליים נעמדיים על אביהם על אס' יש לו חלק ואין נאכתי' בזה אחר כמכח' ונחל' חס' כשחטונויו. ואלי' בלחי' ללוסוף על דבניו כי מרחיק' ככח שם שלא מניחו שכן כהן מייב ככבוד אבי' אביו ולכן דמיקו' קלח' כחמרה' שכן סבן כלאר' יתשכ' ולא כן הוא עמדי' דכדי יאמר' במדרש' ויבנה יעקב זכמים' לאלה' אביו יתח' גלו' להלכה' אבי' אביו שמיב' ארש' ככבוד אביו יוסר' מכבוד אבי' אביו וכן כתב' רש"י פרשה' ויגש'. ומדקאלמר' יוסר' מכבוד אבי' אביו משמע

11) פתחי תשובה יו"ד סי' שעו ז'
כמה נוזי' אלא שאין לנאיר' דברו' שאין לו טורש' כשי' מ"ט. ומ"ט כשי' עמו דכן כמנו' וכן לכן כתי' ע' כזה כמשי' קריח' מה' כי י"א בשם הגאון' פ"א' עני' כלי' ששטחו דכן כמנו' וכי"א כתי' אין להם קדיש' ככל כתיב"ל. ואם רוצי' לנעושו' מנין כתיבה' או י' רשות' לכן כתיב' או לחי' שמה' לומר קדיש' בנין' מה'. ולקבוע' לומר' כל' אין שום' בשם' אלא לומר קדיש אחר זקינו או זקינותו מאלמו ואזינו חי ואין מוחם ונאמו עומם לא יעבור' רלוונ' אך יפייסם שחחר"ל. והלם-מח

12) פתחי תשובה יו"ד סי' שעו ז'
כמה נוזי' אלא שאין לנאיר' דברו' שאין לו טורש' כשי' מ"ט. ומ"ט כשי' עמו דכן כמנו' וכן לכן כתי' ע' כזה כמשי' קריח' מה' כי י"א בשם הגאון' פ"א' עני' כלי' ששטחו דכן כמנו' וכי"א כתי' אין להם קדיש' ככל כתיב"ל. ואם רוצי' לנעושו' מנין כתיבה' או י' רשות' לכן כתיב' או לחי' שמה' לומר קדיש' בנין' מה'. ולקבוע' לומר' כל' אין שום' בשם' אלא לומר קדיש אחר זקינו או זקינותו מאלמו ואזינו חי ואין מוחם ונאמו עומם לא יעבור' רלוונ' אך יפייסם שחחר"ל. והלם-מח

דיני קדיש יתום

נערך ע"י יחזקאל הרטמן

3) ביאור הלכה סי' קלב קונטרס "מאמר קדישין"

בו יבואר דיני קדיש בקיצור, ומלוקט מלבוש ומגן-אברהם וכנסת-יהויקאל ודרד"ה החיים ומגן-גביריים ושאר אחרונים. חמשה חילוקים הם באמירת קדיש, והיינו נדהים שפוסק בו מלוכר קדיש, ורבי' חודש, ויום הפסקה ונהיינו שפוסק בו מלוכר קדיש, ויראצייט. יש לכל אחד מדרגה בפני עצמו. וטעם חלוקות אלו ומדרגתם נראה שסידרו חז"ל לפי מדת הדין המתוח, והקדיש הוא להגן. ולכן שבעה ימים ראשונים צריך יותר רחמים וחסד, ושאר חמשה צריך יותר רחמים מ"יב' חודש; ויראצייט הוא משני טעמים: או דבאונו יוד איתרע' מולו של אבלי, כמו שכתב הלבוש ביהרד' דעה' אחרת בה סעיף יב. או כדי שיהיה נחת-רוח ללאביו ולאמו להגן עליהם ולכפר לגופשם. ויום הקבורה האחר-כן אין לו רק דין בן שלשים. מי שיש לו זכות יותר לענין קדיש, כגון בן שבעה וכן שלשים ויראצייט, יש לו זכות לענין התפלה להסתכל גס"כ לפני העמוד: לענין קדיש בתוך שבעה, אורח ותורשן יטילו כולם גורל יחדיו מחדש]. וכל זה מיידי באין יוכלו להתפלל לפני העמוד, אבל אם יוכלי' שניהם להתפלל לפני העמוד ושניהם מרצים להקהל, ישילו ביניהם גורל באופן זה, שאחד יתפלל עד אשרי ובא לציון והשני יתפלל אשרי ובא לציון; ואם האחד אינו יכול להתפלל והשני יכול להתפלל, מכל מקום לא תפסיד וכתור' בקדישים זה שהתפלל כיון שהשני אינו יכול להתפלל; וכן אם אחד מרצה להקהל והשני אינו

15) שבט הלוי ח"ז סי' יז

וא"כ ומשה אס' ע' אלכס' מי שיכול לומר קדיש יגיד הוא, ואם כוללם וזכים' לאלהים ימי היום ה"ו, יהיה הקדיש בתוך קדיש דרבנן כמנהג' נהיינו למעלה לענין קדיש כאלמתי' שיר' על יום אס' אפשר שמי שהוא יגיד טוב ולא ללא' אין יעזבו מזהו בזה, דלע"ג' דעל' פסוקים ז"ל קדיש ולא כללם הוא, דלמני' כ"פ אמירת' פסוקים ופרקים שלמים עלי קדיש, ורחמי' מלווקי' מנהגים בזה.

16) פתחי תשובה יו"ד סי' שעו ו'

17) קדיש על אב. ע"י מ"ט (לול' סי' רצ"ג) בשם המהר"ל (ו') ג' אמין י"א ע"י עמנו ויפרי' ורע"י סי' י' שמה' לול' צביתנו יתקן' של כל אבליים יאמרו כולם קדיש יחד ע"י עמנו ויפרי' ורע"י סי' י' שמה' לול' צביתנו יתקן' סי' מ"ז שנשאל' לנעושו' אומרים' ג' ו' נני' ארש' קדיש' ביום' אחר' מקדיש' למתיו' ע"פ' עני' ויש' ארש' וצדיק' אס' בלח' כל' אחר' תוך' כ"ד' על' מנינו' וענה' עם' בראשון' ואם' יש' הפסק' צינקה' וענה' אחר' כל' אחר' ואל' ע"י'

18) פתחי תשובה יו"ד סי' שעו ז'

19) פתחי תשובה יו"ד סי' שעו ז'
1) פתחי תשובה יו"ד סי' שעו ז'
2) פתחי תשובה יו"ד סי' שעו ז'
3) פתחי תשובה יו"ד סי' שעו ז'

1) פתחי תשובה יו"ד סי' שעו ז'
2) פתחי תשובה יו"ד סי' שעו ז'
3) פתחי תשובה יו"ד סי' שעו ז'

4) סידור היעב"ץ דיני עלינו וקדיש חיים להלכיים: (ב) לחלוקי דינין על פאשכנזים. כענין מי כקודם לאמירת הקדיש ומי דוחס למי, לא תפסל כהו'. דמילתא דמנהגא כנעלמא הוא (ומה' עוב' ויער' מנהג' הספרדים נוה' שאס' רבי'ס' ביום' נולד' וזכים' כו'. ואומרים' אותו' לאחד' וכשר' מחלוקת' וסורה' וילי' דיינים' זכר' שאל' שורש' ועיקר') וכשר' ליזרו' בו כמפסוק' גדולי' האחרונים' בעלי' כמנהגים' והגהת' ש"ע' ולגושו' ומפשישים' ע"י' מליכ"ס. רק' וזה' כחתי' לכוזרי' שמנהג' פשוט' בןן' אפאכתי'ס' שפוסקים' לומר' קדיש' כתשלום' י"א חודש'. וכנס"כ' כמכ' עטק' לומר' ר"כ' כמנהג' ס"כ' פתוח' שצו' ח"י'. ואלו' החזקתי' מנהג' אכוחינו' כפעם' כנון' נדרך' הנגלס'. אולס'

8) פסקים ותקנות רבי עקיבא איגר

בחדוש' אב' שנת' תקצ"א' שהחל' הנגף' פה' בעויה' בחולי' קאלירע'. והיני' הרבה' אבליים' לאמירת' קדיש', ותקנת' שהאבליים' יאמרו' ביהוד' הקדישים' ג'. וכה' הי' משך' שנת' המימה', וככלות' השנה' ברי"ח' אב' תקצ"ב' שסר' החולה' בעוה"י', תקנת' יאמרו' יחד' הקדישים' וזולת' בכל' יום' פעם' א', דהיינו' תפלת' קדיש' שלאחר' תפלת' שחרית' יאמרו' האבליים' ביהוד' אבל' לא' שארי' קדישים', ועי"ו' עכ"פ' לא' יצאצ' אפן' שהיה' האבל' נמנע' מלוכר' קדיש' פ"א' בכל' יום'. וכה' הי' וכה' יקום' לעולם' בעוה"י'.

9) פתחי תשובה יו"ד סי' שעו ו'

10) פתחי תשובה יו"ד סי' שעו ו'
11) פתחי תשובה יו"ד סי' שעו ז'
12) פתחי תשובה יו"ד סי' שעו ז'

13) הליכות שלמה תפילה פ"ט

14) הליכות שלמה תפילה פ"ט
15) הליכות שלמה תפילה פ"ט

16) הליכות שלמה תפילה פ"ט
17) הליכות שלמה תפילה פ"ט
18) הליכות שלמה תפילה פ"ט

19) פתחי תשובה יו"ד סי' שעו ז'

20) פתחי תשובה יו"ד סי' שעו ז'
21) פתחי תשובה יו"ד סי' שעו ז'

22) פתחי תשובה יו"ד סי' שעו ז'
23) פתחי תשובה יו"ד סי' שעו ז'